

ТИЖНЕВИК - REVUE HEBDOMADAIRE - **TRIDENT** **UKRAINIENNE**

Число 6 (606) Рік вид. XIV. 6 лютого 1938 р. Ціна 2 фр. Prix 2 fr.

Париж, неділя, 6 лютого 1938 року

Тільки що в Женеві закінчилася сота сесія ради Ліги Націй. Свого роду ювілей, але який цілком не приніс для Ліги тієї радості, яку звичайно приносить якійсь установі ювілей її існування. В де-яких газетах навіть у таких країнах-прихильницях Ліги Націй, як Франція, можна спіткати іронічні зауваження з приводу цієї ювілейної сесії, як, наприклад, «театральна комедія».

І дійсно, цілий ряд літ уже, як Ліга Націй обернулася в ту «театральну комедію», в якій, на жаль, одну з головних ролей грає ніхто інший, як ті, що із миром, із великими ідеями, що лежать в основі Ліги Націй, не мають нічого спільного : московські совітські люди.

І цього разу вони грали ту саму комедію, яку до цього часу вели з успіхом для себе та на велику шкоду для цивілізованого світу. Але тепер стріли вони вже опір і з боку тих, ласці яких завдячувати мусять навіть свій вхід до Ліги.

Відомо досить, яку роль грають совіти в підтримці так званої «республіканської» Іспанії. Не могли вони, природно, стати осторонь і в конфлікті китайсько-японському на Далекому Сході, бо це їх завдання — скрізь, де можна і де до того представляється нагода, вносити в світі розклад, поглиблювати противенства, зпричинюватись до війн та їх поширення й затягування, в надії спекти в чужому огні свою, комуністичну, московську печеню.

Але ми вже бачили минулого разу на прикладі Іспанії, як заломилася лінія совітських успіхів. Продовження московсько-

совітської поразки на світовому форумі ми з великою приємністю можемо відмітити і цього разу. Бо поразки совітів, ослаблення позицій Москви являється збільшенням наших шансів у боротьбі з нею.

Совіти поставили були собі за мету затягнути до китайсько-японської війни де-які великі держави Європи й Америки та зпринчинитись тим до нової війни та до нових ускладнень.

Одну за одною ми бачили цими днями декларації великих держав, що беруть участь у Лізі Націй, але які вже зрозуміли ту роль, яку совіти в Лізі грають, побачили, що та роль — це «театральна комедія».

Небезпечний пункт, через який минула сесія ради Ліги Націй мусіла була перейти, не приніс совітській Москві бажаних сподіванок. Одверто й організовано на підтримку Китаю й проти Японії держави не пішли, і перед совітами, які вже вв'язалися у війну на стороні Китаю, стоять тяжкі до виконання завдання.

Сподіваємось, що розв'язка для Москва у цій грі наступить скоріше, ніж вона то припускає і що день розплати все наближається до нас.

* * *

Стаття, яку вміщуємо в цьому числі «Тризуба» про пластові свята Української Державности у Франції, знову привертає нашу увагу до Пласту на еміграції, до тієї організації української молоді, що ставить собі такі високі завдання у вихованні нашого доросту, до свого роду лицарського ордену, що за девіз свій має—щастя, славу і свободу Українського Народу.

Так багато і так часто останнім часом у нас говориться про національне виховання дітей. І при тому мається на увазі українську школу, дитячий садок, бурсу.

Все дуже потрібне і необхідне. І всі ці заходи до влаштування освітніх осередків для наших дітей, де вони збережуть або віднайдуть українську душу, зустрічають тому скрізь однодушне підпертя українського громадянства.

Противно тому, ще не скрізь у нас належно розуміють виховавче значіння Пласту і його роль, яку він покликаний відіграти

в українськiм народi поруч iз школою, бо в національному вихованнi дитини й молодi дає вiн саме те, чого школа з самої природи своєї дати не може, а що так необхідне, особливо для народу, який ще бореться за свою свободу, i тому мусить, нiби, все змцнювати себе в тiй боротьбi всiма можливими способами.

Українська школа, захоронки, бурси — дають національне виховання. Пласт дає організованість, тобто числову силу, доповнюючи національне виховання, розвиваючи його в напрямку стремління до чинної служби Батьківщині, та об'єднуючи нашу молодь в одній спільній великій українській родині, чого як раз i не дає школа, що може об'єднати дітей однієї класи або не більше, як тієї самої школи.

Без організації нема збірної сили. I це саме тому всі українці мали б хотіти скрізь у себе, де лише є гурток українських дітей, заснувати для них Пласт. I організована сила дітей для нації багато значить. Але не про цю дитячу силу головнo мусить розходитись нам. Пласт організовуємо й кличемо все українське громадянство Пласт підтримувати тому, що діти одного дня стануть дорослими громадянами, в руках яких буде знаходитись доля краю. А ми мусимо хотіти, мусимо бажати, щоб доля нашого краю знаходилась в руках тих, що з малих літ виховані i вирости в організації, яка має такі високі ідеали служення Батьківщині, як Пласт, що в життi дорослих громадян входять уже дисциплінованими, високосвідомими, уявляючи з себе вже дійсно велику силу.

Де ще немає Пласту там мусимо дбати про його засновання. Де вiн уже є — про його розвиток.

Пласт поруч iз собою все знає иншу організацію, уже з дорослих людей, тих що його розуміють i що те-ж хочуть прислужитись Україні на пластовій дорозі.

Звичайно Пласт організовується iз шкільної молоді, i часто засновниками Пласту i першими його провідниками являються саме шкільні наставники, що присвячуються справі національної організації молоді. Але в міру того, як Пласт розвивається, як праця в ньому все більшає i глибшає та вимагає для себе особливої уваги, як рівно-ж i часу, — настає потреба засновання скрізь, де є пластова організація, спеціальних товариств прихиль-

ників Пласту, що ставлять собі за мету підтримання і розвиток його, Пластом лише займаються і йому тільки присвячуються.

Коли зокрема звернемо увагу на Пласт у тій країні, де ми видаємо наш журнал, тоб-то у Франції, то зауважимо його зріст. Багато до того росту спричинився і пластовий табір минулого року. Про цей зріст нам свідчать і ті пластові свята Української Державности, які тільки що відбулися в двох пластових осередках. Цей зріст разом з тим показує, що розвиток Пласту у Франції дійшов уже до тої міри, коли поруч з ним уже необхідним являється існування організації його приятелів, що буде вести його по дорозі до дальших успіхів.

Яке вдячне завдання, зокрема для українських старшин, — зайнятись пластовим вихованням нашої молоді, що сама незабаром буде складати кадри майбутньої Української Армії !

МОСКОВСЬКА ІНТЕРВЕНЦІЯ І УКРАЇНСЬКІ ЗАВДАННЯ В ЄВРОПІ

Новий рік ставить перед українцями і нові завдання в Європі. Політичні події в кінці минулого року створили сприятливі умовини для їх виконання. Ізоляція московського уряду в Європі зазначається все виразніше, цього і він сам не може вже заховати. «Известия» мусять покласти виразну межу між ССРСР та всіми іншими державами, не роблячи ніякого виїмку навіть для Франції та ЧСР. Орган московського уряду, «Изв.», пише 1—І, між іншим, наступне: «На порозі нового року лише народи ССРСР рахують свої перемоги і досягнення. Окрім ССРСР нема в світі справді ні однієї країни, яка могла б дати оптимістичний обрахунок за минулий рік. Це відноситься як до тих буржуазних держав, що намагаються допровадити до війни, так і до тих, що намагаються не допустити до неї. Минулий рік приніс цілковите банкрутство буржуазної дипломатії...» Але незважаючи на ці всі «перемоги», почуває себе московський уряд досить кепсько в цій «блискучій» ізоляції і його орган закінчує статтю дуже мінорним запевненням, що «ССРСР ніколи не відмовлявся від участі в колективній боротьбі за мир... разом з «буржуазними банкротами».

Поважнішої надії на цю участь в «колективній боротьбі за мир» Кремль очевидно не має. Поріжнення між Москвою та Європою помітно зростає і в міжнародніх справах і у відно-

..сянах до окремих держав. Всупереч стремлінню держав, що належать ще до Ліги Націй, перетворити її в дорадчий орган інтернаціонального порозуміння та зробити його універсальним, московський уряд заявляє, що універсальність Ліги Націй в засаді не можлива, що по виступленні з неї Італії має перетворитися Ліга Націй в знаряддя боротьби «мирних держав проти нападників», себ-то в знаряддя московської інтервенції в Європі. Не менше різке протиставлення існує між Московщиною та великодержавами в справі уздоровлення світового господарства шляхом здійснення плану Ван-Зеланда. Цей план має на меті економічне порозуміння Англії, США, Франції, Німеччини, Італії і евентуально Польщі, але в нім нічого не згадується про ССРСР. Цього вистачає, щоб московський уряд оголосив план Ван-Зеланда «антисовітським».

Не краще стоять московські справи і у відносинах до поодиноких держав. Перемога національної засади в Румунії викликала в Москві найбільше поденервования. Коли виповідження умови про ненапад та нове піднесення бесарабської справи і належать тим часом до порожніх і не висловлених ще офіційно погроз, то тон писань «Правди» та «Известий» проти Румунії у всякім разі не свідчить про нормальні дипломатичні відносини між обома державами. Але зовсім непотрібно бути безпосереднім сусідом ССРСР, щоб бути предметом особливої уваги московського уряду. Його цікавить дуже й те, що відбувається на берегах Нілю. «Найдемократичніший в світі уряд» дбає про те, щоб молодий король Фарук додержував конституції, поводився «належно» з «національно-демократичними» вафдістами, не порушував «інтересів Англії», не робив «концесій» Італії, і розуміється... не робив надто гарячим ґрунт під ногами московських агентів в Єгипті.

Але «демократичні» інтервенції московського уряду в Букарешті та Каїрі знаходять дуже мало зрозуміння не лише в Лондоні, а навіть і в Парижі. Намагання Москви довести Дельбосу різдвними страйками потребу «колективної боротьби за мир» успіху тако-ж очевидно не мали. Кремль кинув останній атут на стіл і запропонував у Лондоні і Вашингтоні активну поміч проти Японії в Китаю, на це він дістав досить виразну відповідь, що совітська армія небагато варта наслідками внутрішнього неладу в межах ССРСР.

В цім полягає ключ цілої ситуації та зрозуміння всіх політичних поразок Московщини, що допровадили її до сучасної ізоляції та фактичного безсилля і в Європі. Але для того, щоб Европа могла зробити з цього факту належні конкретні висновки, необхідно, щоб вона зрозуміла, що внутрішній нелад і зовнішнє безсилля ССРСР походять з невпинної боротьби поневолених націй проти Московщини. До зрозуміння цього значно ближчі, розуміється, ті держави, які кермуються високою засадою національної ідеї, ніж ті, які кермуються хибно зрозумілими ідеями демократизму. Справжнього зрозуміння того, що лише поневолені

нації в ССРСР спинюють похід московського імперіялізму на Європу, ні в одній з великодержав ще нема. Тим часом зрозуміння цього поставило б негайно на порядок денний європейської політики питання про визнання поневолених націй ССРСР політичними чинниками в боротьбі проти Московщини і московської інтервенції в Європі у формі большевицького руху, всюди і всім, що цю боротьбу провадять. Осягнення визнання України політичним чинником цього роду повинно бути найпильнішим черговим завданням цілої української національно-політичної акції по-за межами ССРСР, що вимагає її поважного поглиблення і поширення. Себ-то треба розвинути передусім українські видання чужими мовами, організувати публічні відчити на дотичні теми по головних містах Європи, посилити співробітництво в чужинецькій пресі, нав'язати тісніші зносини з чужинецькими протимосковськими організаціями та особами, що ставляться прихильно до боротьби поневолених націй ССРСР і проти Московщини і т. ин. А кількість таких осіб і організацій збільшується тепер з кожним днем поруч із зростом московської інтервенції в Європі. Те, що робилося і робиться далі в цім напрямі в різних державах Європи, не відповідає очевидно навіть в малій мірі зросту значіння поневолених націй ССРСР в політичній житті Європи та збільшенню загального заінтересовання ними.

Великим браком української політичної акції в Європі являється тако-ж те, що її не сконсолідовано під оглядом організаційним і не систематизовано під оглядом національно-політичного змісту. Національно-політичне узгіднення української інформації та аргументації в окремих державах є одною з головних передумов її успішності. Суперечність українських інформацій та їх хаотичність бувають часом навіть шкідливішими, ніж їх цілковита відсутність.

Акцію заступників УНР в Європі в напрямі визнання України політичним чинником в боротьбі проти Москви буде значно полегшено коли її буде супроводжено вищезгаданою енергійною акцією самого українського громадянства на міжнароднім терені. З огляду на те, що як пресова, так і політична робота тепер є наскрізь фаховою працею відносно невеликого кола осіб, головним завданням громадянства є передусім посилювати різні засоби, необхідні для кожної, навіть найскромнішої акції на міжнароднім терені. Ті особи, що мають провадити українську акцію в Європі, зовсім не потребують обов'язково бути українцями. Чужинецькі працівники в царині протимосковської інформації осягають часом більші результати, ніж українці, з меншою витратою сил і засобів. Одним з прикладів цього може служити відчит редактора «Журналь де Женев» п. П.-Е. Бріке про «Лігу Націй і пригноблені нації», зроблений в Парижі, поновлений в Берліні та кількох інших німецьких містах, і видрукований у французьких, німецьких і українських

виданнях (в 600-тім числі «Тризуба» з 26.XII-37). Цей приклад не єдиний.

Потребу національно-політичної боротьби відчують всі живі, головню молоді сили, на еміґрації та на українських землях, по-за межами ССРСР, так як це було в часі голодової катастрофи в 1933 р. Але можна сподіватися, що сучасне піднесення національно-політичної активності буде тривалишим, ніж тоді. Зокрема треба зазначити, що в Коломиї почав виходити двохтижневик «Дніпро». З нагоди 20-тих роковин Крут закликає він селянську, робітничу, ремісничу і студентську молодь не до «голословних протестів», а до «чину», «до «посилення праці над з'єднанням українського народу біля боєвих прапорів». У Львові почав виходити місячник «Геть з большевизмом», видавцям якого треба зрештою нагадати, що не всім ще, на жаль, українцям відомо, що большевизм рівнозначний з московським імперіялізмом, тому ризикують вони з українського-ж «культурницького» боку почути відповідь: «Геть з фашизмом». Треба тако-ж взяти під розвагу, що з'являються тако-ж інші невеличкі періодичні видання виразного протимосковського характеру, та поставити питання, чи не можна було б всі ці видання об'єднати в один поважніший тижневик, який міг би співпрацювати з «Тризубом», координуючи роботу національних сил еміґрації та краю. З огляду-ж на те, що й УНДО з «Ділом» та де-які інші органи краюї преси присвячують тако-ж все більше уваги справам протимосковської боротьби, наступає крайня пора поставити поважно питання про підтримання українським громадянством української політичної акції на міжнароднім терені, успішність якої від того багато виграє б.

М. Данько

СВЯТО ДЕРЖАВНОСТИ В ПАРИЖІ

На Свято Державности цього року відбулося в Парижі кілька церемоній, в день самих роковин проголошення незалежности Української Держави, 22 січня, і на другий день, в неділю 23 січня.

В суботу, 22 січня, о год 11, в Українській Православній Церкві відправлено було урочистий молебен, який одслужив протоієрей Іл. Бриндзан. На цей молебен Т-во б. Вояків Армії УНР запросило й чужинецькі делегації з прапорами. Крім українських прапорів, — бойового прапора

3-ої Залізної стрілецької дивізії та значка командира її, прапору Т-ва б. Вояків Армії УНР у Франції та прапору Генеральної Ради Союзу Українських Емігрантських Організацій у Франції, — стояли обік аналою ще прапори Італійських Інвалідів у Франції, Португальської Ліги б. Вояків Великої Війни, Французької Федерації Інвалідів, Жертв Війни та б. Комбатантів. Від кількох інших чужинських організацій були лише делегації.

На службі Божій чисельно була представлена українська колонія в Парижі на чолі з відінішими її представниками. Прекрасно співав церковний хор під орудою п. К. Миколайчука.

З чужинців присутніми були: п. п. Мерліно, голова Федерації Італійських Інвалідів у Франції, делегація португальців на чолі з д-ром Бру, делегація французів на чолі з п. Брен, полк. Алімов, голова Союзу Комбатантів «Вільних Козаків», представники грузин, горців Північного Кавказу, азербейджанців.

По скінченні молебна присутні українці удалися на могилу Головного Отамана Симона Петлюри і там відбулася церемонія покладення вінків. Від Уряду УНР вінок поклав п. Косенко, радник Місії, від української еміграції у Франції — ген.-хор. О. Удовиченко та п. М. Шумицький. Крім того, покладено було вінок від українського настора з Детройту п.-о. Лук'янчука.

Оддання шани Покійному Вождеві нації в день Національного Свята відбулося просто, але надзвичайно урочисто.

* * *

Другого дня, в неділю 23 січня, відбулася урочиста служба Божя в Українській Правосл. Церкві, після якої прот. Іл. Бриндзан виголосив слово про значіння свята державности і вказав одночасно про велику роль дотримання наших традицій, а в першу чергу традиції православної, яка була і є основою нашої державности. По слові настоятеля відбувся молебен з виголошенням многоліття Голові Держави, Урядові, військові та всьому Народові Українському.

По-обіді, о 15 год., в салі Жан-Гужон розпочалася друга частина святкування. На задній частині сцени прикріплено було великий тризуб на синьому полі, а обік нахрест прапор Т-ва б. Вояків Армії УНР у Франції та прапор Союзу Емігрантських Організацій у Франції. Підчас офіційної частини, на сцені обік президіального столу стали й бойові прапори 3-ої Залізної стрілецької дивізії та значок її командира.

За столом на сцені зайняли місця: п. Шумицький, ген.-хор. О. Удовиченко, сотн. Казімірчук, хор. П. Йосипишин та М. Ковальський.

На салі, крім численної представленої колонії, було багато чужинців, серед яких французів представляв ген. Анріс, консул Клег, п. Кастаньє з дружиною, віконтеса де Лозан-Летан

З наших кавказьких приятелів були: міністр Чхенкелі з дружиною, п. Асатіані, п. Гегечкوری з дружиною, п. Менагарі і ген. Квінітадзе — від грузин; п. д-р Мір - Якуб Мехтієв, п. Алі Акбер-бей Топчибаші та п. Атамалі-Беков. — від азербейджанців; д-р Шахманов з дружиною та п. Ібрагім Чулік — від горців Північного Кавказу; п. Хатісіян, п. Джамалян і п. Торосян — від вірмен, та п. Чокаєв — від Туркестану.

Слово по-французьки виголосив п. Шумицький, в якому вказав користь історичний перебіг подій, серед яких було проголошено самостійність України, а тако-ж про боротьбу України за свою волю на протязі всього

останнього двадцятилітнього періоду. Закінчив голова Генеральної Ради свою промову певністю, що Україна вибере собі самостійність, не зважаючи на всі перешкоди. По тому слово взяв п. М. Ковальський, який українською мовою виголосив промову, в якій проаналізував розвиток за минуле двадцятиліття української думки, українського патріотизму та української національної совісті. Наступне слово взяв ген.-хор. О. Удовиченко, голова Т-ва б. Вояків Армії УНР у Франції, в якому вказав на те, що український народ од проголошення самостійності не переставав боротися з ворогом аж по сьогодні, закликав усіх, кому дорогі слова IV-го Універсалу, ставати під ті бойові прапори, які ми винесли з України і які ми повинні повернути Україні, бо вони тій землі належать, бо на них кров синів українських, кров, яка кличе до помсти, до відплати.

Співом національного українського гімну було закінчено українські виступи.

Потім із привітальними промовами виступили чужинці.

Від Азербейджану виступив п. Алі Акбер-бей Топчибаші, який українською мовою привітав зібраних в імені Азербейджанської Делегації і Азербейджанського Національного Центру. Вказавши, що «азербейджанський народ, який являється найдалше висуनеним на захід виступом азійського багатомілійногового тюркського світу», знаходить в українському народі союзника в боротьбі проти Москви, промовець запевнив, що в цій боротьбі Україна буде мати завжди вірним своїм другом Азербейджан. Від грузинської делегації вітав п. Менагарі, від вірмен — п. Торосян, від горців Північного Кавказу — п. Ібрагім Чулік, при чому всі промовці підкреслювали спільність інтересів їхніх країн з Україною у боротьбі проти Москви. Присутні гаряче вітали наших чужинецьких приятелів, виголошуючи кожному «Слава».

По офіційній частині був невеликий концерт, в якому взяли участь п. Солонар (тенор), пані Корель (сопрано), п. Стефуранчин з своєю партнеркою (танці) і хор Т-ва б. Вояків Армії УНР у Франції під орудою п. М. Ковальського та під акомпанімент п. Ю. Пономаренка. Як співаки, так і танцюристи і хор мали великий успіх.

По концерті — відбулася товариська вечірка, що тривала до 7 год. вечера.

Д. Ф.

П Л А С Т О В І С В Я Т А У К Р А І Н С Ь К О І Д Е Р Ж А В Н О С Т И У Ф Р А Н Ц І І

Цього року свята 22 Січня святкувалися у Франції не лише організаціями дорослих українців. Український Пласт, що об'єднує поки дітей не старше 15 літ, влаштував і свої, пластові свята Української Державности. Таких пластових свят відбулося два : в Ліоні та в Шалеті.

В Л і о н і

Пластове свято 22 січня в Ліоні відбулося в четвер, 20 січня, коли пластуни були вільні од французької школи. Зібрався пластовий гурток у помешканні української школи, яке досить просторе, належно

оборудоване і хоч і міститься в кімнаті, що належить до однієї кав'ярні, але кімната ця розположена через коридор, окремо од кафе та виходить у подвір'я, чому заняття в школі можуть проходити цілком спокійно. В кімнаті те-ж шкільна атмосфера. На стіні збоку — портрети С. Петлюри, Т. Шевченка, І. Франка, на стіні просто перед учнями — великий тризуб і великий український прапор Громади. Шкільна чорна дошка, шафа для книжок та шкільного приладдя. Помешкання велике, діти мають багато повітря.

На перше пластове свято державности приїхав до Ліону пластовий референт інж. С. Нечай і свято розпочалося зустріччю пластовим гуртком провідника Пласту у Франції. Гурток, у пластових убраннях, вишикувався в помешканні школи і стрів пластового референта віддаючи пластову пошану, при чому провідник Гуртка пластун Петро Прилуцький склав відповідний рапорт.

Пластовий референт привітав пластунів і поздоровив їх з великим національним святом, після чого звернувся до них із відповідним словом яке закінчив заклинком завжди, кожного року, де б і в яких умовах пластуни не перебували б, влаштовувати урочисте пластове свято 22 Січня, відзначаючи його спеціальними пластовими сходами та запрошуючи на нього по можливості всіх українських дітей та українську молодь. В двадцятиліття проголошення Української Державности та дев'ятнадцяті роковини з'єднання Українських Земель встановлюється таким чином традиція святкування свята державности самою молоддю, що з дитячих літ при звичається до несення служби і до необхідности жертви для найвищого ідеалу Українського Народу — Української Держави.

Далі оголосив Гурткові пластовий референт про рішення заснувати в ці двадцяті роковини проголошення державности, щоб їх ліпше попластовому відзначити, — українську пластову касу. Цю касу заснують для пластової організації пластуни самі, показуючи тим іншій молоді приклад будови організації, коли пам'ятається і на матеріальну базу її існування та підводячи таким чином під свою організацію міцніший ґрунт. Кожен пластун і пластунка для тієї цілі складають одноразово по 10 франків із своїх ощадностей і дають пластовій касі початок, яка існувати буде при Пластовій Рефературі і витрати з якої будуть робитися лише на загальні потреби всіх пластунів і тільки тоді, коли ніде більше не можна буде дістати засобів для їх задоволення.

Невелика сума, зібрана пластунами між собою, послужить тільки для за с н о в а н н я пластової скарбниці. На українському громадянстві вже буде підтримати ці зусилля їх дітей до підведення під свою організацію міцнішого ґрунту.

Пластовий Гурток в Ліоні самий молодший у Франції. Але сумлінна й завзята праця над дітьми п'ятнадцятилітнього пластуна Петра Прилуцького, — що є гуртковим і який минулого літа відбув пластовий табір у Франції під керівництвом пластового інструктора п. Ст. Сірополка, а тепер працює під керівництвом навчителя української школи п. Ю. Янушкевича, який всією душею віддається не лише школі, а й пластові, — дя пластова юнацька праця при підтримці громадянства з причинилась до того, що ліонський пластовий гурток репрезентується цілком задовольняюче.

Подякувавши пластунам у своєму слові за їх добрий пластовий вигляд, пластовий референт оголосив пластунам, що ще третім способом хотів би одзначити день двадцятиліття свята державности на цьому пластовому святі. Згадавши про те, що Україна має своє море та про морські традиції в українському народі, які необхідно плекати й поглиблювати для досягнення майбутньої Української Державою найбільшої сили й могутности, інж. С. Нечай іменував Ліонський гурток першим Морським Пластовим

Гуртком. Морські пластуни будуть мати відмінну уніформу й українські морські шапки з написом «Чорне море».

По закінченні слова до пластунів пластового референта, до нього підійшов гуртковий і доложив, що пластуни в Ліоні все пам'ятають про необхідність існування для організації своєї скарбниці, це розуміють і на доказ того попросив інж. С. Нечая прийняти од пластового Гуртка в Ліоні 48 франків, які пластуни зібрали для свого журналу «Скоб» на ялинці, влаштуовуючи продаж картини «Запорожці пишуть листа до турецького султана».

Потім вийшли два інших пластуна і в одно слово, віддаючи пошану, разом передали словесне привітання для своїх товаришів пластунів у Шалеті.

Після того пластуни заспівали пластовий гімн та «Цвіт України і краса», а інж. С. Нечай обійшов фронт, стискуючи кожному юному с в і д о м о м у й о р г а н і з о в а н о м у українцеві лівою рукою його ліву руку, по пластовому звичаю. Перший український морський гурток закінчив одну частину свого свята.

Друга частина свята склалася з пластової бесіди інж. С. Нечая, зрозуміло проведеної, на тему: «Пластова ідея — ідея національної організації української молоді, що має служити для видих цілей Української Нації; Сила Української Держави і Чорне море».

Пластуни не крили своєї радості з цього свята, яка була тим більшою, що вони якось гостріше відчували себе те-ж членами Нації, що вони цю приналежність свою до великого Українського Народу солодко переживали, вони слухали і до них звернені слова про великі діла і справи, свого народу, які їх колись будуть торкатися ще поважніше й безпосередне, які зараз лише підіймають їх на якесь вище місце і примушують якоюсь ще незрозумілою силою битися живіше серце. Признаймося собі, скільки з нас, серед дорослих, жалусь, що не мали подібного почуття і не чули в 12-15 літ отих, звернених до себе слів, які чують пластуни од своїх провіників? І як би це було так, як би інакше винядала сьогодні Україна і разом з нею і ми самі!

На пластовому святі в Ліоні був присутнім голова Ліонської Громади п. Гусак і навчитель школи п. Янушкевич, які після закінчення пластової бесіди дякували інж. С. Нечасві за влаштування пластового свята, а п. Гусак, крім того, сам звернувся до пластунів з дуже гарною промовою, закликаючи їх високо тримати пластовий прапор для сили й слави України.

Кінчилось свято чашкою кави, яку пластунам запропонувала Громада, і яку пластуни пили разом із пластовим референтом, головою Громади і навчителем.

Після кави на шкільній дошці появились малюнки військових кораблів... Маленькі майбутні морці щасливі... Од їхнього щастя у них горять очі. При згадці про море, при виді кораблів хоч би лише на дошці, у них грає й відживається кров Святослава й козаків, що були господарями на Чорному морі, і вони ніби чують лопот тих українських прапорів, що їх така-ж кров наказала їх батькам вивісити двадцять літ тому на Чорноморській флоті...

В Шалеті

Пластове свято в Пластовому Куріні в Шалеті відбулося в помешканні української школи в неділю, 30 січня с. р. На жаль, в Шалеті обставини не сприяли тому, щоб влаштувати пластове свято державности з такою-ж

урочистістю, як у Ліоні. Присутнім на святі був голова Громади п. Бацуца. Для влаштування свята мали пластуни лише чів-години перед закінченням занять в українській школі і не було досить часу, щоб влаштувати хоч би відповідну святкові державности пластову бесіду. Пластовий референт тому обмежився лише короткою згадкою про українське свято незалежності, про встановлення традиції пластового його святкування, про засновання пластової каси й переіменования пластового гуртка в Ліоні в морський гурток — для відзначення двадцятої річниці дня 22 січня.

Далі інж. С. Нечай передав Шалетському пластовому куріневі привітання од Ліонського пластового гуртка, на яке курінь попросив надіслати Ліонському гурткові таку відповідь:

«Дякуємо за привіт і вас вітаємо в день свята Української Державности. Ми радіємо, що в нас є вже морський пластовий гурток. Скоб ! »

Далі пластовий референт зачитав шалетським пластунам листа, якого до них надіслали із пластовим привітом пластуни з Чехословаччини, учні української гімназії в Моджанах, під Прагою.

У відповідь на цього листа шалетські пластуни і пластунки постановили надіслати до Пластового Коша в Моджанах такого листа:

«Ми дякуємо за сердечне братерське привітання, й вам пересилаємо наш щирий пластовий привіт. Ми дуже радіємо, що йдемо разом з усіма українськими пластунами, з нашими пластовими законами, до великої мети, яка стоїть перед усіма нами: До щастя, слави і свободи Української Нації. Скоб!»

Оголосив пластовий референт пластунам і те привітання, яке пересилає їм львівський журнал «Вогні» у своєму числі 11-12 за листопад-грудень 1937 такими словами:

«Українські діти з Шалету!

Шлемо вам по-над ріки й гори дружній пластовий привіт. Йдіть далі веселим, але твердим пластовим шляхом, любіть свою умріях тільки бачену Батьківщину, працюйте для Неї по пластовому закону все своє життя, єднайте під пластовий прапор усю українську дітвору, а повернете вільні в її межі, до «щастя, слава і свободи!»

На це привітання, яке видимо зворушило присутніх на святі пластунів, постановили вони надіслати таку відповідь:

«Шалетський Пластовий Курінь просить Хвальну Редацію «Вогнів» прийняти щиросердечну подяку за братерський пластовий привіт із стародавнього княжого города Льва.

Ми будемо високо тримати на чужині пластові прапори, щоб їх видно було скрізь, на всій великій Українській Землі. Ми принесемо ці наші прапори в Україну, і ми віримо, що коло них об'єднається вся українська молодь в одній великій

Чи в день свята Української Державности склали ви пожертву на Музей Визвольної Боротьби України в Празі ?

всеукраїнській організації, і тоді жадна сила більше не переможе нас!

Прийміть і наш пластовий привіт! Скоб!

Крім того, пластове зібрання постановило в день свята двадцятиліття Української Державности надіслати й од себе таке привітання до всієї української молоді:

«В день свята двадцятиліття проголошення Української Державности та об'єднання Українських Земель Шалетський Пластовий Курінь пересилає своє палке юнацьке привітання через усі кордони й простори всім організаціям української молоді та взагалі всій українській молоді. Особливо-ж вітаємо молодь у підсовітській Україні, ту молодь, яку ми ніколи не бачили, як і нашого Рідного Краю, але яка має однакові з нами українські душі, що їх ніщо не може відерти з українських грудей, ту молодь, що однакове з нами має українське серце, любить Україну і хоче, так само як і ми, жити і працювати для неї.

Ми принесемо до вас наші пластові прапори і ми не сумніваємось в тому, що вони стануть і вашими прапорами!

Хай живуть наші спільні зусилля для добра Українського Народу, для нового 22 Січня! Скоб!»

Пластуни переживають радісний день духового єднання з усіми собі рівними у великій українській родині. Очі у них світяться якимсь особливим огнем. Видно, що вони свідомі тієї великої містерії, що тієї хвилини довершується, містерії єднання їх з молоддю в Києві, Полтаві, у Львові, на Закарпатті, під Прагою... Містерії, яка, без сумніву, відбудеться і в душах їх товаришів, коли їх лист дійде туди, куди його адресовано — на всі простори широкої Української Землі, до української молоді на еміграції...

Давно вже пройшло призначених для зібрання пів-години і збори тягнуться уже більше, як годину. Пора йти на обід, вдома, певно, уже давно чекають на дітей із школи. На це звертає увагу пластовий референт і запитує, чи хотять пластуни продовжувати збори, чи може ліпше розійтись уже додому?

— Ще... Ще... Будемо продовжувати!... — роздаються голоси хлопців і дівчат.

І зібрання йде далі. Але пластовий звичай каже переривати і заняття, і гру, коли вони саме найцікавіші. Тому, видимо, і пластовий референт об'єднується ще тільки кількома згадками про необхідність пластунам берегти і шнувати свою організацію, що являється взагалі українською цінністю, пригадує пластунам ще раз те, до якої мети вони йдуть, говорить їм про ступінь організованости, до якої вони мусять дійти, показує їм ще нові пластові листівки, що вийшли на цьогорічне свято державности у виданні Т-ва «Український Пласт» у Празі і які Пласт завдячує праці проф. В. Масютина, — і незабутнє перше свято Української Державности в куріні приходить до свого кінця.

Пластовий гімн. «Цвіт України і краса». Стискання інж. С. Нечаєм усім пластунам і пластункам лівих рук.

— Скоб!

І пластове свято закінчене.

Богдан

ДО ПЕРЕДУМАННЯ У 20 - ті РОКОВИНИ ПРОГЛОШЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

(Допис із Альпів).

Перебуваючи в одному з альпійських міст у Франції, дістав я запрошення поїхати на католицьке Різдво в маленьке сільце, закинуте в котловині Альпів.

Приїхав до знайомих українців, що перебувають там. Зустрінув мене один із свідомих українців, що є членом українських організацій того міста, з якого я виїхав. Пішли разом на обід до українця ще не цілком свідомого. За обідом зібралися столовники. Знайомимося. За малим винятком — майже всі з України і розмова провадиться ввесь час по-українському. Стежу за обличчями присутніх, між якими є один москвич, і помічаю що господарь, «хахол», як сам себе величає, — сидить, як на голках, а москвич слухає чемно.

Увечері приходить другий українець. Пропонують всім піти на ялинку, яку влаштовують російські «національні розвідчики» (організація пластунів у росіян). Вагаюсь, йти чи ні? Зрештою рішаюсь піти, цікаво глянути. Зібралися, заходимо. Звичайна кантина. Стоїть ялинка, видно з десяток дітей в скаутських одностроях, придивляюсь до публіки, чую прізвища і спостерігаю, що прізвища п'яти-шестьох присутніх кінчаються на ко, ка, кий.

Розпочинається свято, піднесення прапору «розвідчиків», співають їхній гімн, і що-ж чую в ньому? Про славу на полтавських полях... Розпитую з кого складаються ці розвідчики, і виявляється, що на п'ять-шестих це українців діти з походження. Оглядаю стіни; кругом портрети російських царів та генералів, московський прапор. Питаю, що це за помешкання, і дістаю відповідь, що це «галіполійське зібрання».

Слухаю першу декламацію, і що-ж чую? Витяг із Пушкіна: «Донось на гетьмана злодѣя царю Петру от Кочубея».

— Ну, — кажу своїм знайомим, — оце й попали... Невже ви таки завжди їх слухаєте і нічого не кажете?...

— Та що зробимо, немає куди подітись...

Прислухаюсь до розмов за сусіднім столиком, завважаю одного українця, що є членом «Народнього Союзу у Франції», тобто стопроцентовий з гакм «націоналіст», і чую, як він шкварить на всі заставки «по-общепонятному». Уважаючи, що всі тут його розуміють, звертається до свого сусіда, а той йому каже, що не розуміє, бо француз. Зніяковів наш земляк, коли я його спитав, чи він не українець, і зник...

Дивлюся, входить дівчина в українському убранні, як козак, і під «гречаники» танцює козака. Присутні плещуть, а я починаю

розмову з французом і кажу йому, що це танець не московський, а український.

— А ви хто? — питає він мене.

— Українець.

Здивовані очі, і запитує звідки я.

— З України, кажу, і розпочинаю коротко йому з'ясовувати, нашу національну справу. Кінчилось тим, що ми навіть піднесли чарку за Україну. Зачинають виступати артисти, і коли зачули наші «хахли» циганську. «Мы не можем жить без шампанского», захопав пробки і полилося шампанське, пішов тяжко запрацьований гріш на те, щоб показати, «які ми «руські».

Розмовляю з одним, другим, третім. Дивуються, що я себе зву українцем, зачинається дискусія, виявляється, що всі оці незрячі наші земляки знають про Україну лише з «Возрожденія» та «Послѣднихъ Новостей».

Залишаючи містечко, все думаю про те, що бачив, і приходить мені на думку, що у тим місті, звідки я поїхав на Різдво до знайомих, є аж 3 чи 4 наших, українських організацій, які сваряться між собою, силкуються одна одну знищити, «варяться у власнім соку», витрачають даремно енергію, яку можна було б витратити на розбудження тих незрячих наших братів.

Це все довелося мені бачити на передодні 20-тиріччя проголошення самостійності України. Виникає питання, чи дійсно ми не можемо за довгі літа нашого перебування на чужині розкрити їм очі і врятувати козацькі душі? Гадаю, що це і можливе, і необхідне.

Под - ій

НА ПОРОЗІ ШОСТОГО РОКУ УКРАЇНСЬКОГО ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ

Курортне містечко в Чехословаччині Подебради влучно було названо «Островом Української Культури». Справді, в національно-ческих Подебрадах вже п'ятнадцять років без перерви провадиться українська культурно-освітня і наукова робота, спочатку Української Господарської Академії, а потім її спадкоємця Українського Технічно-Господарського Інституту Позаочного Навчання. В-осени ц. р. той Інститут розпочав шостий рік своєї діяльності. За п'ять років він став осередком шкільно-позаочних студій з наук економічних, агрономічних, технічних, а також політичних, українознавчих та загально-освітніх. Що року до Інституту прибувало по 170-180 нових студентів, переважно у віці від 20 до 30 років, з різних частин українських земель та різних країв, де перебуває українська еміграція. В минулому шкільному році до УТГІ вступило 179 осіб. За п'ятилітній період до Інституту вступило 843 душі. Ці 843 душі зробили по-над 1000 шкільних вписів, бо де-які з них записалися на студії кількох відділів або курсів. Більше, як 75 відс. з тих, що вписуються на студії, справді беруться за науку. В позаочній школі не існує жадного примусу. Кожний студіює як хоче, або як може. Ні вступ до школи, ні

студії не зв'язані з певним терміном. Саме через відсутність на позаочній школі терміновості і отого примусу, треба признати, що активність студентів і курсантів Інституту досить велика.

В протязі попередніх п'яти років Український Технічно-Господарський Інститут поступово розвинув свою освітню діяльність в трьох напрямках, або як в Інституті названо — в трьох шкільних системах. Система Економічно-Кооперативного Відділу має дві високошкільні ділянки — (економічно-кооперативні студії та студії політичних наук) і два фахові курси (бухгалтерії та журналістики), а тако-ж два курси загально-освітні (українознавства та світових мов); система Агрономічно-Лісового Відділу є з одною ділянкою високошкільного обсягу (курси Громадської Агрономії) і кількома фаховими курсами інтенсивного господарювання (пасічництво, садівництво, городництво та инш.); система Хеміко-Технологічного Відділу охоплює Технікум Сільсько-Господарської Промисловості та ряд фахових курсів (оброблення шкіри, миловарства, консервації та инш.).

Відповідно до галузів і напрямків своєї шкільно-освітньої роботи, Інститут спрямував і свою видавничу діяльність. Вона йшла в парі з тим, як поступово розвивалась і уривкоманітнювалась шкільна праця Інституту. За п'ять років Інститут видав циклографічним друком 40 підручників, з того 31 високошкільних і 9 для фахових курсів; з них багато в минулім та біжучім році видано другим виданням. Крім того, Інститут розпочав друком 20 інших підручників, з них 15 високошкільних і 5 для фахових курсів, які в більшості мають бути закінчені в цім шкільнім році. Видавнича продукція Інституту всіх 60 підручників, закінчених і розпочатих друком, досягла на день 15 жовтня 1937 року 1031 друк. аркушів (циклографічний друк. аркуш має 32.000 літер, або 8 сторінок великого кварту). Цих 1031 друк. аркуш складає — 920 лекцій і охоплює 8.248 сторінок. Видання підручників пересічно за рік виносить в Інституті 206 друк. аркушів. З цієї продукції чимало є таких праць, які не є лише вкладом в нашу підручну шкільну літературу, але й вкладом в скарбницю української науки, при чому багато підручників є такі, які українською мовою появилися вперше. Матеріальні умови існування Інституту, на жаль, не дають можливості розвинути його видавничу і наукову діяльність в повній мірі: Фінансові засоби Інститут черпає виключно з таких двох джерел: 1) студентських оплат, які покривають лише біля 50 відс. видатків Інституту та 2) допомог від Т-ва Прихильників Української Господарської Академії, що покриває решту 50 відс. видатків Інституту. Розміри фінансування Інституту цим Т-вом залежать виключно від жертвеності українського громадянства та українських установ і організацій. Бюджет Інституту в попередніх роках виносив пересічно 80.000 корон чеських в рік. Цієї суми вистачало лише на найнеобхідніші матеріальні видатки та скромну оплату технічного апарату.

Шостий рік своєї праці Інститут розпочинає з надією на те, що українське громадянство своїми організованими силами прийде з матеріальною допомогою в більшій мірі. Від цієї допомоги залежить дальший розвиток Інституту і обернення його в повну Національну Позаочну Політехнику, удержувану власними коштами українського народу.

« А Н Г Е Л І З Н Е Б А »

(Допис із Польщі)

«Периферія тужить за живою людиною з центру...»

Дивним, а може подекуди й незрозумілим може видатися цей наголосок сьогоднішнього нашого допису. Але про «ангела з неба» говорилося

на IV-му делегатському з'їзді, який, будь що будь, а залишив по собі враження з'їзду надзвичайно ділового.

«Ангел з неба» це... — член Головної Управи УЦК. Але не той член Головної Управи, що сидить на Вовчій 45, а перед тим сидів на Довгій 29, Підвалю 16, Черняковській 204. Це не той член Головної Управи, що приймає тут усіх тих, що мають болі, жалії потреби, що хворіють, женяться, хрестять дітей, потребують концесій, правних порад, праці, різних посвідчень і засвідчень, а перш за все грошей і грошей... це не той, що ходить по різних урядових і приватних установах, складає меморандуми і прохання, клопочеться про різні візи, про різні права... це не той, що за всіх каденцій перебуває завжди між молотом незаспокоєних еміграційних потреб і вимог та ковадлом реальності, яка не завжди дозволяє на їх заспокоєння...

«Ангел з неба» це — той член Головної Управи УЦК, який раз на рік, а може й раз на кілька років з'являється, «як ангел з неба», до тих чи інших еміграційних осередків, оточених хоч і гостинним, але чужим середовищем, а досить часто й широкими східними лісами, поліськими багнами і т. д.

Щоб бути «ангелом з неба» не треба, навіть в сучасних кризових часах, з'являтися з добре набитим готівкою гаманцем, або, як св. Миколай чи як «вуйко з Америки», з різними дарунками... Для того вистачить, щоб у сіре щоденне життя еміграційних осередків особисто привезти грохи чогось ясного, якогось світла, зболілі тугою за Батьківщиною емігрантські душі підсилити вірою, а головне «дати знати про себе, показати, що ними ще цікавляться і що вони ще до чогось потрібні...»

«Ангел з неба», тим самим, це — проблема тісного живого зв'язку з периферією...

Периферія тужить за живою людиною з центру, перед якою хотіла б вона похвалитися здобутками своєї, не раз тяжкої, праці, показати наслідки виховання своїх дітей, які вже не тільки побожно вимовляють слово «Україна», але й декламують досить гарні й патріотичні українські вірші, виступають в дитячих концертах, п'єсах і т. д.

Периферія потребує цієї живої людини з центру для зміцнення внутрішнього організаційного життя, для того, щоб не варитися стало у власному сосі, не вислуховувати роками промов і рефератів одних і тих-же людей, щоб на місці і одразу розв'язати всі болючі й актуальні питання, що повстають в її житті...

В цій тузі периферії за живою людиною з центру не має нічого дивного. Оскільки місцеве життя еміграційних осередків поволі вдається поставити на тори самовистачальності фінансової, остільки самовистачальності духової не завжди можна тут досягнути: є осередки, які нарікають на брак інтелігенції, є й осередки, що складаються з самих лише козаків.

На IV делегатському з'їзді української політичної еміграції у Польщі, в справозданнях Головної Управи УЦК згадувалося про те, що культурно-освітня секція Головної Управи УЦК відбула в минулій каденції 68 подорожів до поодиноких еміграційних осередків. Це за час від 1. X. 1934 до 30. X. 1937 року.

На тому-ж з'їзді почули ми, що організаційна структура УЦК на день з'їзду виносила: 41 відділів, 18 осередків з уповноваженими УЦК і 13 пунктів кореспонденційних... Отже, на рік — 23 подорожі, на осередок — одна подорож на 2-3 роки...

Раз на 2-3 роки «як ангел з неба» з'являється член Головної Управи УЦК до еміграційного осередку, приглядається до його життя, вислуховує жалі і болі, ставить прогнози, дає директиви, укладає план праці осередку, достосований до обставин, які сконстатовує на місці... на спеціально скликаних зборах членів осередку виголошує доповіді про загальне життя еміграції, про становище на Україні, про становище української справи на міжнародньому терені... на дитячих святах подивляє дитячі виступи і дітям роздає кобзарьки Шевченка, активізує життя, запалює до творчої праці... до Варшави вертається не лише з почуттям виконаного обов'язку, але й з певною сумою грошей, які в осередку збрали йому на різні еміграційні цілі та тепер і на Бурсу ім. С. Петлюри в Перемишлі.

IV-ий делегатський з'їзд української політичної еміграції у Польщі в своїх резолюціях не міг оминати цієї завжди актуальної проблеми в нашому еміграційному житті. Він ствердив, що «відвідини членами Головної Управи УЦК еміграційних осередків в цілях нав'язання тіснішого контакту і кращого організування життя на місцях були дуже корисні в минулій каденції» та доручив «майбутній Головній Управі УЦК відбувати такі відвідини в можливо найширших розмірах»...

Вару цієї проблеми «ангела з неба» підкреслює і кинуте на з'їзді гасло: «В обличчю подій, які наближаються, гаслом праці в майбутній Головній Управі УЦК має бути — «Все для внутрішнього скріплення організаційного життя еміграції...!»

Різні думки виникають, коли ми пишемо ці рядки... Чи вдасться Головній Управі УЦК в майбутній каденції допровадити ці відвідини до «можливо найширших розмірів»? Чи скріплення і оживлення життя на місцях лежить в орбіті зацікавлень лише Головної Управи УЦК чи й цілої нашої еміграції? Чи в цій праці над скріпленням і оживленням організаційного життя еміграційних осередків на місцях може чимось допомогти сама й ціла еміграція? Чи цим «ангелом з неба» може бути лише член Головної Управи УЦК чи й кожний інший член еміграції, який користується певним авторитетом, перебуває в курсі еміграційних, українських і світових подій та має й інші необхідні кваліфікації на «ангела з неба»?

Перше питання зв'язане з станом скарбниці Головної Управи УЦК і відповідь на нього не є річчю легкою. Відповіддю на решту питань може бути відповідь лише позитивна.

Більше того! Ми маємо вже приклади реалізації цієї проблеми «ангела з неба» силами і заходами з по-за Головної Управи УЦК, але приклади дуже не численні. Вистачить пригадати тут, наприклад, урочисті і імпозантні академії в Вільні, Лодзі і Білостоці, на яких виступали українські сили з центру: з рефератом — ген. Т. Шандрук, в концертній частині — п. В. Валійська, інж. М. Теліга і т. д. Вистачить пригадати тако-ж і п'югорічні відвідини «Козацької Могили» і Відділу УЦК в Олександрові Куявському п. генераловою К. Безручковою...

А чи ця «Козацька могила» в Олександрові Куявському, до якої в 1920-1921 роках ми ложили що-тижня по кілька й кількинадцять наших старшин і козаків, не повинна бути місцем наших і нашої молоді частих і масових мандрівок? Чи ніхто з нас не буває у Лодзі, Луцьку, Рівному і т. д.? Чи не їздимо ми над море, поминаючи відділ у Ідині, або й не знаючи, що в Ідині існує Відділ УЦК, а по дорозі ще й багато інших? Чи ніхто з тих, що могли б мати і мають кваліфікації на «ангела з неба» за цих три роки ні разу не був у Кракові, Вільні, минаючи по дорозі Білосток, Гродно, Єзери та інші еміграційні осередки?..

Розв'язання цієї актуальної в нашому еміграційному житті проблеми — «ангела з неба», — проблеми тісного живого зв'язку з периферією, — мусить вийти по-за рямці Головної Управи УЦК. До їх розв'язання мусить спричинитися весь науковий, культурно-освітній і громадський наш еміграційний творчий актив, всі наші організації, жіноцтво, молодь, преса...

Більше руху і бажання розв'язати цей «гордісвий вузол» спільними силами!..

І. Липовецький

У Р О Ч И С Т И Й Д Е Н Ь

(Лист із Плотичного)

7 листопаду м.р. Управа Відділу влаштувала загальні сходи членів з їх родинами вже в світлиці власної «Хати козака».

Світлиця в цей день була святочно прикрашена. При вході у велику світлу кімнату кожному випадав до очей перш за все український національний прапор, який завжди буде нагадувати членам Відділу, хто вони і ким мають лишитися. На стіні висять портрети св.п.Головного Отамана С. Петлюри, теперішнього Головного Отамана А. Лівіцького, Т. Шевченка та інші. Ця обстановка робила на кожного члена Відділу своє враження і кожний входив з повагою, навіть стримууючись від голосної балач-ки.

О год. 18 голова Управи Відділу О. Теравський відкрив сходи промовою, в якій підкреслив, що сьогоднішній день є для кожного члена Відділу святом, бо в цей день Відділ зібрався перший раз у власній хаті, а те, що ця хата вибудована, свідчить про силу українського духу, бо ні матеріальні злидні, які терплять члени Відділу, ні брак часу, не лякали членів Відділу, які твердо вірили, що, будуючи «Хату Козака», роблять добре діло, і не тільки для себе, але й для загальної української справи. Ця світлиця, — казав у промові голова Відділу, — буде місцем, де кожний член Відділу буде відпочивати душею, де буде він набиратися нових сил до дальшої боротьби за справу України. Настав час, коли нашою зброєю є наша культура, наша духовна міць і вищість. Цю зброю ми мусимо удосконалювати, учитися один од другого, читати і т. д. Все це без перешкод можливе тільки у власній хаті. Закликав голова Відділу і до праці, просив не шкодувати сил, бо є багато вірних синів України, що віддали за неї все, навіть життя. Кожна жертва велика, а мабуть найбільшою жертвою на вістар України є Симон Петлюра. Присутні вставанням з місць вшанували пам'ять Вождя, що став символом нашої визвольної боротьби. Потім була прочитана молитва на еміграції, яку присутні вислухали стоячи на колінах. Слова молитви глибоко запали в душу кожного з присутніх.

В дальшій частині своєї промови голова Відділу нагадав присутнім, що наше життя на чужині є тільки тяжким епізодом нашої визвольної боротьби, а не її фіналом і що ми й надалі є вояками Армії УНР та в кожний хвилині мусимо бути готові до чину по наказу нашого Високого Уряду на чолі з Головним Отаманом А. Лівіцьким.

У відповідь на ці слова промовця пролунало голосне могутнє «слава», а потім із ентузіазмом було заспівано національний гімн.

Загальні збори членів Відділу затягнулися до год. 21-ої. В міжчасі заступник голови Відділу п. Федорович поінформував присутніх про перебіг IV делегатського з'їзду української політичної еміграції у Польщі. Його інформації втішили Відділ в Плотичному, бо з них було видно, що українська еміграція у Польщі є й надалі вірна прапорам, з якими покинула Батьківщину, що вона є ще міцна духом, що гинуть трутни, які дбають про свій добробут більше, як про справи визволення України.

По закінченні зборів голова Відділу дякував усім членам Відділу за щиру працю при будові «Хати Козака», а з'окрема висловив подяку членові Управи п. Митрофанюку, якому перед тим було доручено керувати роботами при будові і який доручені йому функції виконав належно і з самопосвятою.

Було відспівано багато історичних пісень, слова яких проймають кожного українця. Кожний залишав світлицю в цей день з вірою у краще майбутнє, з запалом до боротьби, з вірою в недалеку цілковиту перемогу.

Дай Боже, щоб такий настрої був у наших членів завжди.

Н. П.

В О Я Ц Ь К І П І С Н І

з надісланих на конкурс, уряджений Комісією для Вшанування Пам'яті Головного Отамана Симона Петлюри з приводу 10-ліття Його трагічної смерті.

I

1. Гей, у полі на роздоллі
Хоруговка має —
Гей, отаман там Петлюра
Вояків скликає :

Гей, браття, нумо враз,
Вже настав нам слухний час
В чисте поле виступати,
Україну визволяти.

2. Гей, у місті у Парижі
Чорний прапор має,
Гей, Петлюра там вмирає,
Вояків прощає:

Гей, браття, прошу вас,
Як настане слухний час, —
В чисте поле виступайте,
Україну визволяйте.

3. За Україну Він віддав
Свою душу й тіло —
Нам скінчити наказав
Своє славне діло...

Гей, браття, нумо враз,
Нам Петлюра дав наказ:
В чисте поле виступати
Україну визволяти.

Іван Зубенко

ХРОНІКА

З ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ

У Франції

З життя Укр. Бібліотеки імені С. Петлюри в Парижі

Замість різдвяних та новорічних привітань склали пожертви на Бібліотеку: З Румунії, через представника Бібліотеки п. Дм. Геродота: від п. Мирона Кравця — 100 лей; від українців з Журжі: пп. Коряко Олександр — 25 лей, Коряко Лідія — 15, Рибак — 5, Бжицький Едуард — 5, Бойко Семен — 7, Войтецький — 10, Грабовенко Никифор — 5, Дітковський Юрко — 2, Дорошенко Данило — 10; через представника в Польщі п. І. Липовецького: пп. М. Роженько з Холма — 12 зол., збірка, Ол. Волосевич — 1 зол., Д. Лимаренко — 5 зол., та М. Ушинський — 1 зол. Всім жертводавцям сердечне спасибі.

Виправляємо помилки: В загальному списку осіб із Польщі, які склали пожертви, пропущено ім'я п. М. Ковальського. Тако-ж надруковано «М. Рименко», а треба читати «М. Тименко».

В грудні місяці одержано книги та інші речі від: Вид-ва І. Тиктора — 1 кн., п. С. Кравченка з Бразилії — 1 газета, Ред. «Тризуба» — 2 негативи, 1 журнал, п. І. Хмелюка — 9 чч. нім. журналіни, сотн. Степаненка — 1 світлина, п. Гн. Гаврилка — 5 книг, п. Ол. Чехівського — 4 кн., проф. О. Лотоцького — 1 кн., В-ва «Українська Бібліотека» — 2 кн., В-ва «Народня Справа» — 1 кн., В-ва «Смоосвіта» — 1 кн., п. Цибенка — 2 пам'ятки з діяльності «Унакора», пані Є. Удовиченкової — 7 кн., п. Як. Олексіюка — 1 світлина, пані Н. Козицької —

4 листівки, пані Маніловської — 1 скульптура та маланюк С. Левицької, Т-ва Допомоги укр. емігрантам у Львові — 1 кн.

За той-же місяць надійшли грошеві пожертви від: Ред. «Тризуба» — 300 фр., пані Є. Удовиченкової — 10 фр. На купівлю гравюр: А. Зубенко з Праги — 30 фр., І. Рудичів — 10, Л. Бахтин — 5, Т-во Допомоги емігрантам у Львові — 28 фр., від нього-ж збірка підчас академії пам'яті С. Петлюри — 142.80 фр., Українське Т-во «Основа» в Данцігу — 168 фр., Т. Котенко — 10 фр., відвідувачі читальні — 15 фр. Крім того, поступило з різних країн замість різдвяних та новорічних привітань — 2175.05 фр. Всього за грудень місяць 1937 року — 2893.85 фр., а від початку року — 18751 фр. 70 сант.

Всім жертводавцям та прихильникам Рада Бібліотеки складає глибоку подяку.

— Засідання Генеральної Ради Союзу Українських Емігрантських Організацій у Франції відбулося 26 січня с. р.

На цьому засіданні ген.-секретарь п. П. Йосипинин, зробив доклад про життя Громад та стан Союзу, після вислухання якого Генеральна Рада зупинилася над питанням унормовання життя у деяких осередках нашої еміграції у Франції. В докладі своєму ген.-секретарь торкнувся те-ж і заходів у французькому міністерстві закордонних справ, зброєних разом з Управою Т-ва б. Вояків Армії УНР у Франції, відносно узнання українських посвідок про національність наших емігрантів у департаменті Мозель, де місцева влада вимагає од українських емігрантів посвідок од російських еміграційних установ

при виробленні нансенівських паспортів. Для полегдження цієї справи, до міністерства закордонних справ вдавалася спеціальна українська делегація, складена з голови Генеральної Ради п. М. Шумицького, голови Управи Т-ва б. Вояків Армії УНР у Франції ген.-хор. О. Удовиченка, генеральних секретарів обох наших центральних організацій — пп. П. Йосипишина та М. Ковальського, а тако-ж і голови французької Федерації б. Комбатантів п. Гран'є, який був ласкавий підперти особисто українське прохання. Делегацію цю прийняв директор відповідного департаменту міністерства, що до прохання поставився прихильно та пообіцяв справу позитивно залагодити.

Далі доклад зробив голова Генеральної Ради м. Шумицький про свою подорож до Шалетської Громади в справах, зв'язаних з проєктом будови Громадою будинку на набутий минулого року у власність землі, в якому має міститися українська школа, притулок для інвалідів, громадська їдальня і майстерня. Потім голова Ген. Ради доклад про свою останню подорож до Женеви, де мав побачення з головою Офісу Нансена для біженців п. Гансеном, з яким обговорив кілька справ, які близько торкаються української еміграції. Передусім було обмірковано справу переорганізації Офісу Нансена згідно з українським проєктом, поданим у Женеві минулого року і згідно з яким окремий Офіс для справ еміграції мусів би існувати у кожній країні, де еміграція перебуває. Офіс цей мусів би складатися з представників од усіх національних еміграцій, що знаходяться в даній країні, під головуванням представника даної держави. Далі ці місцеві Офіси складалиб центральний Офіс для біженців у Женеві, який би складався з голів місцевих Офісів по різних країнах. Цей український проєкт викликав велике зацікавлення голови Офісу Нансена, якому п. М. Шумицький дав усі необхідні пояснення й український погляд на справу допомоги емігрантам.

В розмові з п. Гансеном п. Шумицький торкнувся те-ж і питання задоволення нових українських прохань, які подано до Офісу Нансена в справі різних допомог.

Після того зробив доклад про свою подорож до Женеви член Ген. Ради п. С. Нечай, що мав побачення з директором Офісу Нансена п. Короні, перед яким підіймав особливо питання допомоги з боку Офісу українській молоді і зокрема Пласту. З огляду - ж на те, що рідко представляється можливість представникам нашої еміграції з інших країн, крім Франції, бувати в Женеві й особисто підіймати в Офісі Нансена питання про потреби української еміграції, що осіла в тих країнах, п. С. Нечай в розмові з директором Короні підняв те-ж і питання задоволення прохань до Офісу взагалі всієї української еміграції.

У своїй відповіді директор Офісу завірив, що Офіс Нансена ставиться завжди з повною увагою до українських прохань і пообіцяв, що Офіс у міру можливостей і надалі прихильно задовольнятиме наші прохання, зазначаючи при тому, що тепер Офіс особливо увагу буде звертати на справу допомоги як-раз дітям та ще інвалідам. Необхідно тому осередкам нашої еміграції повсіх країнах подати свої прохання про допомогу на ті цілі. При тому треба завжди пам'ятати, що докладне й повне справоздання за отриману вже перед цим допомогу являється зайвим шансом для успішности прохання наступного. Таке справоздання, підкріплене цифрами, ілюстроване принагідно і фотографіями може дати перевагу українському проханню над проханнями іншими, які не будуть супроводжуватись солідно складеним звітом.

Потім п. С. Нечай зробив доклад про відвідини Громади в Кан, яка знаходиться в стані розпорошено-

сти, окремих наших емігрантів, що осіли в Ніці та її околицях, та які займаються сільським господарством (курячі ферми) або торгівлею. Ці наші земляки поволі, але відносно можливо влаштовують своє життя на еміграції, і хоч багато і тяжко працюють, але здобутий кусок хліба у них певніший.

Далі п. С. Нечай доклав Ген. Раді про свої відвідини в Ліоні, де 20 січня ним влаштовано було в пластовому гуртку пластове свято Української Державности.

Це оживлене засідання Генеральної Ради закінчилось розглядом біжучих справ.

— Загальні Збори Української Громади в Греноблі відбулися 22 січня с. р. На зборах було переобрано раду Громади в такому складі : голова ради — п. Червонецький, заступник голови й скарбник — п. Степаненко, і секретарь — п. Лопатько.

Ревізійна Комісія: голова — п. Вонарха-Варнак, члени : пп. Дорожинський та Рогатюк, запасовий член п. Серга. Бібліотекар — п. Вонарха-Варнак.

Адреса Громади : M. Tchervonetzky. 17, rue Sidi-Brahim Grenoble (Isère).

— З життя Української Громади в Кресо. 14 листопаду мин. року відбулися спільні збори членів Громади з членами вільно-козачої станиці для вирішення деяких питань внутрішнього життя організацій. Постановлено триматися контакту.

— Вечір українського національного танку в Шалеті. В суботу, 29 січня с. р., Українська Балетова Група в Парижі під керівництвом п. Петра Стефуранчина з великим успіхом улаштувала вечір українського національного танку в дівовці Української Громади в Шалеті.

Участь у виконанні танців узяли, крім п. Стефуранчина, панни: Леонора (іспанка), В. Косенківна,

Л. Чорна, Л. Хохун, Л. Кобрин та Л. Ткаченківна, і пп. Держко. Вержбицький Д. та Наглюк В.

Балетовою Групою виконано було в трьох відділах — подільський козачок, херсонку, волошку, великодню гайку ; козацький герць, весільного журавля, гречаники, шумку, гони-вітер ; коломийку, аркан, соколівську дрібушку, гуцульського гайдуга та мережанку.

Між окремими танцями з виконанням солових співів та дуету виступали пп. Солонар і Миколайчук з Парижа, які зібрали гучні оплески, як і всі танці Балетової Групи, що користалась надзвичайним і цілком заслуженим успіхом. Гарні національні убрання танцюристів додавали чару рідному танкові. Переповнена театральна сця Громади без уліну викликала «на біс» то танцюристів, то співаків.

Великий успіх вечера показує, як удалою являється думка заснування Балетової Групи, що, без сумніву, виконує ті завдання, які їй поставили її основники.

Бажаємо Балетовій Групі п. Стефуранчина дальшого розвитку і дальших успіхів.

В Румунії

— Ялинка в Букарешті. 6-го січня с. р. Союз Емігранток-Українок влаштував у Букарешті, в салі «Алач», ялинку. На неї було запрошено родини всіх українців, що перебувають у столиці Румунії та в її ближчих околицях.

Велику ялинку було гарно прибрано. Завершувалась вона золотим тризубом, що приємно блищав майже під самою стелею салі. Вступне слово на святі виголосив заступник голови Громадсько-Допомогового Комітету Української Еміграції в Румунії п. д-р В. Трепке. Згадавши про гарний український звичай — збиратися у свят-вечір цілою родиною й проводити його вкупі, д-р В. Трепке з жалем констатував, що ті українці, які перебувають в совітському союзі не мають змоги підтримувати цей прадідівський звичай і закінчив своє сло-

во поздоровленням присутніх із святим вечором та висловленням найліпших побажань для них та їхніх родин.

Пріємне вражіння на присутніх справила добре виконана п'єска: «У Різдвяну ніч». Артистами були діти української колонії, що грали при співучасті дорослих (панна О. Кімініч і п. п. М. Гетьман та М. Довгий). Успіхові п'єси сприяла добре виконана декорація різдвяної ночі в лісі. Український артист-маляр С. Богданович зумів лісові, причепуреному білим снігом, надати різдвяної урочистості.

Виконані дітьми різдвяні колядки були зустрінуті дружніми оплесками всіх присутніх. Особливо-ж велике захоплення викликали гімнастичні вправи, виконані на сцені українськими дітьми під проводом молодого Юрка Долинюка та дітьми-ж виконані українські танки. Пані Катерині Долинюк та панові Миколі Довгому, що спільно працювали над підготовкою гарно улашдованого й різноманітнього програму, належить заслужена ними подяка.

Потім «Дід-Мороз» (п. М. Довгий) роздавав дітям солодощі та різні подарунки (матерію на вбрання, на сорочки, мило, панчохи та инш.) Найбіднішим дітям ще напередодні свята ялинки Союз Емігранток-Українок роздав нові черевики, а одній дитині купив гарне нове пальто. Всі ці діти прийшли на ялинку в отриманих ними обновках.

Після організованого для дітей Союзом України погощення, розпочалася родинна вечірка, під час якої велися гутірки, співали українських національних пісень, пригощувалися біля добре урядженого буфету й танцювали: окремо діти, окремо дорослі і всі разом. Акомпаніювала для танків добре знання української колонії Букарешту пані Стефанія Кімініч.

Треба признати, що серед присутніх панував дійсно гарний родинний настрій і цю свят-вечерову ялинку наделить віднести до одного з найліпших уряджень, які останніми роками відбувалися в Букарешті. Видно, що Союз Українок-Емігранток, на чолі якого стоїть пані Н. Трепке, не мало

попрацював над її урядженням, і з таким успіхом. Діти безробітних та сироти дістали тако-ж і невеликі грошеві допомоги. Роздачу дарунків річами треба привітати, як одну з найліпших форм допомоги бідним українським дітям. А сполучення цих допомог з урочистим і гарним святом, як ялинка, надає їм і зворушуючо-сердечний характер. Д. Г.

В Німеччині

— В Українському Науковому Інституті в Берліні 28 січня с. р. відбулася академія, присвячена 70-літньому ювілеєві засновання «Просвіти» у Львові. Доповіді виголосили: проф. д-р З. Кузеля, доц. інж. Р. Димінський, п. М. Лепкий,

В Італії

— Свято Української Державности в Римі, влаштоване студентами українцями, відбулося 29 січня с. р. в палаці Джакоміні, в салях Секції Студентів Чужинців.

Пресовий фонд «Тризуба»

— На пресовий фонд «Тризуба» зложили: п. М. Троцький з Женев — 33 фр. р. 90 с., пані З. Мірна з Праги — 10 фр. 20 с., п. Гриценко з деп. От-Гарон у Франції — 100 фр., інж. Ю. Яковлів з Бельгії — 50 фр., і з Крезе — п. п. сотн. Романюк — 10 фр., Мулявка Корній — 10 фр., Гришкович Іван — 5 фр., Р. Афанасенко — 5 фр., Кармалецький — 5 фр., Ананченко — 5 фр., Віль Роман — 5 фр.

— У відповідь на заклик ВШПана М. Троцького в Женеві складаю 50 фр. на пресовий фонд «Тризуба» та закликаю до рівноправної жертвеності п. д-ра А. Варкентина з Вінніпегу (Канада), п. сотн. М. Машкова в Гарлемі (Голандія) та земляків у Бельгії.

Юрій Яковлів

— Склавши на пресовий фонд «Тризуба» 5 зол. закликаю до складення подібної жертви п. інж. Є. Гловінського і п. д-ра Л. Чикаленка з Варшави.

І. Липовецький

— Внесши передплату за рік наперед і 1 зол. на пресовий фонд «Тризуба» закликає інших передплатників до того-ж

А. Качан
Пінськ.

— На пресовий фонд «Тризуба» зложили (в зол. пол.): О. Калужний з Ковля — 1, А. Качан з Пінська — 1, І. Липовецький з Варшави — 5, Кооперативний Банк «Дністер» у Львові — 10, Олександра Сачук з Ковля — 4,50.

В премійовий фонд «Тризуба» книжки зложили: Український Науковий Інститут у Варшаві, Український Видавничий Інститут у Львові, В-во «Варяг» у Варшаві, Український Мистецький Гурток «Спокій» у Варшаві.

Всім жертводавцям Редакція складає сердечну подяку.

На ялинковий фонд

«Тризуба» зложили (в зол. п.): В. Прокопович — 5, Редакція «Тризуба» — 5, Р. Смаль-Стоцький — 2, І. Липовецький — 2, М. Ковальський — 2, С. Момот — 2, Г. Винник-Марченкова — 2, О. Костюченко — 1, І. Стецик — 1, М. Липовецька — 1, Л. Чикаленко — 1, Є. Гловінський — 1, А. Лукашевич — 1, С. Нагнибіда — 1, А. Кмета — 1, Й. Мандзенко — 1, В. Соколовський — 1, І. Когутинський — 4, В. Сахно — 1, Олеся і Микола Рибачуки — 5, В. Будзилло — 1, К. Смовський — 1, Ю. Мельник — 1.

Всім жертводавцям Редакція складає сердечну подяку.

Подяка

З доручення сліпого п. Варинського Петра, що знаходиться, забутий всіма, у притулку Hospis Civil de Lyon, приношу щиро подяку всім шалетцям, що відгукнулись на мій заклик допомогти тяжко-хворому інвалідові. Зокрема щиро дякую п. полк. Григорашеві, що перевів збірку грошей в сумі 300 фр., одержаних мною і переданих по призначенню.

Софія Таранова.

Ліон.

Лист до Редакції

На сторінці 15 «Тризуба» з 2 січня с. р. число 1-2, в справозданні з IV делегатського з'їзду української еміграції в Польщі, в розділі 5-му «Доклади з місць» вкралась досадна помилка, а саме:

Ласкавий дописувач, зкорочуючи доклад мій, як делегата з'їзду від Біловіжського осередку, зазначив: «В осередку перебуває до 12 емігрантів останніх років, які вже «напевно не заблудять і будуть до загину боронити свою Батьківщину».

Уступ-же цей з мого докладу має бути таким:

«В осередку перебуває 32 емігрантів, серед них 12 тих, що вихром подій 1917-1920 р. закинуті були до інших військових формацій і в Українській Армії не служили. Сьогодні люди ці є одними з взірцевих членів осередку, що сумлінно своєю організаційною працею й карністю сплачують свій довг перед Батьківщиною і вже напевно ні самі, ні їх діти цього шляху не заблудять».

Г. Мироненко,
делегат IV делег. з'їзду УЦК від Біловіжжя.

Перемишль, 21. I — 1938.

Розшук

Івана Кисляка з Чернігівщини, що приїхав до Франції з Болгарії, розшукує по дорученню Іван Воннарха. Прохастесь писати на адресу: I. Vonarkha-Varnak, Maison Doulat, Rondeau, Grenoble (Isère).

НОВІ КНИЖКИ І ЖУРНАЛИ

- Праці Українського Наукового Інституту у Варшаві. Економічний Семинар при Інституті. Зшиток 3-й Праць Семінару в 1936-37 р. Варшава.
- Вісти Музею Визвольної Боротьби України, ч. 18, грудень 1937. Прага.
- Вісти Українського Наукового Інституту в Берліні. Ч. 7-35, 31 грудня 1937. Берлін.
- Гуртуймося, ілюстрований національний кварталник. Число 2-3 (XX-XXI), присвячене двадцятиліттю відродження новітнього українського війська. Прага.
- Дніпро, політично-громадський двотижневик. Ч. 4-5, 15-30 грудня 1937. Коломия.
- Вістник, місячник літератури, мистецтва, науки й громадського життя. Січень 1938. Львів.
- Богословія, тримісячник Богословського Наукового Товариства. Кн. 4 (т. XV) 1937. Львів.
- Господарсько-Кооперативний Часопис, ч. 3, 16 січня 1938. Львів.
- Вогні, ідеологічний журнал нового покоління. Ч. 11-12, листопад-грудень 1937. Львів.
- Сокільські вісти, орган українського сокільства. Ч. 12, грудень 1937, ч. 1, січень 1938. Львів.
- Український Сокіл, часопис Союзу Українського Сокільства Закордоном. Ч. 1 (26), грудень 1937 — січень 1938. Прага.
- Степан Сіропалко. Історія освіти на Україні. Накладом Т-ва «Взаїмна Поміч Українського Вчителства». Львів — 1937. Стор. 174 великої вісімки.
- Юрій Косач. 13-та чота. Оповідання. Бібліотека «Варта». Накладом видавництва «Дніпро». Станіславів. Жовтень 1937. Стор. 126.
- Український Інвалід, чвертьрічник Українського Товариства Допомоги Інвалідам у Львові. Ч. 4, грудень 1937. Львів.
- Життя і знання, ілюстрований популярно-науковий журнал-місячник. Ч. 1, січень 1938. Львів.
- За Незалежність. Бюлетень Головної Управи Українського Центрального Комітету в Польщі. Січень-лютий 1938. Варшава.
- Дзвони. Літературно-науковий журнал ч. 11-12. 1937. Львів.
- Український Тиждень, ч. 4 (250) — 23. I. та ч. 5 (251) — 30. I. 1938. Прага.
- Кавказ, орган незалежної національної мисли. No 1-49, январь 1938. Париж.
- Le Caucase, organe de la pensée nationale indépendante. No 1-8, janvier 1938. Paris.
- Slovanský Přehled, sborník pro poznávání politického, sociálního a kulturního života slovanských států a národů, ч. 1, січень 1938 Прага.
- R. Instituto Superiore Orientale di Napoli. Annali. Vol. IX. Fasc. II-III-IV, 1937 XV.
- Lorenz Kamphausen. Unter Arbeitern und Bauern in der UdSSR. Nibelungen-Verlag. Berlin Leipzig. 1938.
- C I L A C C, documentation anticommuniste. Le XX-e anniversaire de l'URSS. Bi-mensuel, No 1-2 (125-126). Janvier 1938. Bruxelles.

ДО ВІСНІ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ «ТРИЗУБА» У ПОЛЬЩІ

I

Вже від сьогодні надсилайте відповіді на нашу анкету :

«Чому належить передплачувати «Тризуб»?»

Між передплатниками «Тризуба» у Польщі, що до 10 березня с. р. надішлють відповідь на це питання і матимуть вплачену передплату хоч би за біжучий квартал, — буде розльосовано 25 додаткових книжкових премій.

Між преміями—оправлений «Атлас України і сумежних земель», видання Українського Видавничого Інституту у Львові, цінні видання Українського Наукового Інституту у Варшаві, артистичні зшитки дереворитів Мястецького Гуртка «Спокій», зшитки нот — «Музика до українських національних танців» та інші.

Премії розсилатимуться за кошт ПП. Передплатників.

Короткі й ясні відповіді належить надсилати на нашу адресу в Польщі: Warszawa, Wilcza 45, m. 3 — до 10 березня с. р.

II

ПП. Передплатники «Тризуба» у Польщі, які до 10 березня с. року внесуть річну або піврічну передплату, одержать одну з книжкових премій, зазначених в списку премій, оголошеному в «Тризубі» ч. 47 з 5 грудня 1937 року.

Надсилаючи передплату, належить зазначити назву бажаної книжки і долучити кошти її пересилки (можна поштовими марками).

III

В 1938 році продовжується премійовання тих еміграційних осередків, які матимуть вплачену передплату та систематично й стало надсилатимуть відомості про своє життя та культурно-освітню й громадську діяльність.

Бібліотечки з 3-5 книжок вартістю до 10 зол. висилатимуться премійованим осередкам уже в кінці травня місяця с. р. А тому не пропускайте жадної okazji, щоб на сторінках «Тризуба» поінформувати про ваше життя і працю !

Інформації, кореспонденції, фотографії й т. ин. належить надсилати на нашу адресу в Польщі — Warszawa, Wilcza 45, m. 3. Кошти пересилки бібліотечок (1 зол.) покривають осередки.

IV

До 15 лютого с. р. надішліть докладні відомості про організацію, перебіг та програм цього річної ялинки для дітей у вашому осередку. В інформаціях подайте тако-ж імена і вік та адреси батьків тих дітей, які вирізнялись на ялинці своїми декламаціями, співами і т. д. Для цих дітей призначено 50 нагород «Тризуба», а серед них: портрети Т. Шевченка, серії українських листівок, книжки та ин. Ці нагороди після 15 лютого буде розіслено тим дітям на адреси їх батьків.

І. Липовецький

І Представник «Тризуба» у Польщі

О Г О Л О Ш Е Н Н Я

I

Ділова Комісія «Комітету для вшанування 10-ої річниці смерті Головного Отамана Війська УНР Симона Петлюри» цим оголошує, що:

1. Літературне Жюрі в складі пп. Н. Холодної, М. Славінського, В. Сальського та А. Крижанівського, ознайомившись з надісланими на конкурс, оголошений Діловою Комісією в травні 1936 року, літературними творами, присвяченими змальованню ролі Головного Отамана С. Петлюри у визвольній боротьбі 1917-1920 років, визнало, що жаден з них не відповідає умовам конкурсу і тому на літературну нагороду ім. С. Петлюри не заслуговує.

2. Жюрі, проте, відзначило пієтизм до постаті Вождя в повісті «Тільки меч...», надісланій п. Іваном Зубенком. Вважаючи, що повість ця може спричинитись до поглиблення культу Головного Отамана в широких масах українських читачів, Жюрі висловилося за уділення Діловою Комісією її авторові одноразової беззвотної субсидії в сумі 250 зол.

3. Ділова Комісія прихилилась до думки, висловленої Жюрі, і таку субсидію п. І. Зубенкові видати ухвалила.

II

Ділова Комісія «Комітету для вшанування 10-ої річниці смерті Головного Отамана Війська УНР Симона Петлюри», цим оголошує, що:

1. З поетичних творів, надісланих на конкурс «Боева пісня еміграції», оголошений нею в місяці травні 1936 року, жадний не був визнаний за відповідний умовам конкурсу.

2. Вірші двох авторів, підписані гаслами: «Негварків» та «Ш», як найбільше зближені до умов конкурсу, ухвалила Ділова Комісія закупити від авторів з тим, щоб видрукувати їх в еміграційних виданнях.

За вірші під гаслом «Негварків» ухвалено запропонувати 30 зол. За вірш під гаслом «Ш» — 25 зол.

В разі згоди Шановних ПП. Авторів, просимо їх звернутись по адресі: Dr. L. Czykałenko, ul. Marymoncka 1c, 6. Warszawa-Zoliborz.

Ділова Комісія

Ділова Комісія «Комітету для вшанування 10-ої річниці смерті Головного Отамана Війська УНР Симона Петлюри» цим оголошує, що з днем 1. І. 1938 року припиняє свою діяльність, а все майно і грошові засоби, позostalі від її чинности, передає Захоронці для дітей ім. С. Петлюри в Перемишлі.

Секретарь Ділової Комісії
Д-р Левко Чикаленко

ДО ХВАЛЬНИХ УКРАЇНСЬКИХ ЦЕНТРАЛЬНИХ УСТАНОВ, ТОВАРИСТВ І ОРГАНІЗАЦІЙ

П'ять років тому Товариство «Музей Визвольної Боротьби України» в Празі визначило день свята проголошення двох великих історичних актів 22 січня 1918 р. та 22 січня 1919 р. про самостійність і соборність України — днем Музею Визвольної Боротьби України.

З нагоди 20-літнього ювілею з дня проголошення самостійності України Управа Товариства «Музей Визвольної Боротьби України» звертається до всіх українських установ, товариств і організацій з великим проханням перевести у себе збірку пожертв на завершення справи будови Дому для Музею в Празі та закликати всі свої філії до влаштування гуртових збірок на згадану мету протягом ювілейного 1938 року.

Зібрано за цей час округло 200 тисяч кч., але цієї суми замало, щоб будувати або купити Дім. Бракує ще принаймні 10 тисяч доларів до суми, потрібної для будівлі скромного двоповерхового Дому та на його внутрішнє спеціальне урядження для потреб Музею.

Нехай кожний український громадянин, кожна українська громадянка, кожна українська установа чи організація близько візьме до свого серця наш заклик: протягом ювілейного 1938 року збудуймо Дім для Музею в Празі!

З правдивою пошаною

За Товариство МВБУ :

Голова — А. Яковлів

Секретар Ст. Сірополко.

О Д РЕДАКЦІЙ

Редакція «Тризуба» просить всі організації й окремих осіб, що були ласкаві скласти їй новорічні й різдвяні поздоровлення й побажання. — прийняти її щиро й сердечну подяку.

ІЗ ПРИВІТАНЬ

надісланих Урядові Української Народньої Республіки
з нагоди оголошення Універсалу в справі встановлення
знаку гідності Голови Української Держави

продовження буде вміщено в наступному числі «Тризуба».

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНИЧНО - ГОСПОДАРСЬКИЙ ІНСТИТУТ П О З А О Ч Н О Г О Н А В Ч А Н Н Я

приймає безпереривно вище студентів та курсантів на :

1. Високошкільний Економічно - Кооперативний Відділ. 4 роки. Дас всебічну фахову освіту, необхідну для праці в кооперативних і громадських установах та приватних підприємствах. Вартість студій та підручників біля 80 зол. пол. за семестр.

2. Висока Школа Політичних Наук. 3 роки. Підготовляє до громадської, політичної та журналістичної діяльності. Вартість студій та підручників біля 70 зол. пол. за семестр.

3. Високі Курси Громадської Агрономії. 1 рік. Докладно навчають про форми й методи переведення громадсько-агрономічної праці серед українського населення.

4. Технікум Сільсько-Господарської Промисловості. 2 роки. Дас фахові знання з різних галузів промисловості, що працює на с.-г. сировині.

5. Вищі Курси Українознавства. Півтора роки. Систематично ознайомлюють про минуле й сучасне України та українського народу. Його культурні скарби і підстави матеріального добробуту. Вартість студій та підручників біля 35 зол. пол. за семестр.

6. Курси Бухгалтерії. 1 рік. Підготовляють книговодів для праці в установах і підприємствах. Вартість студій та підручників біля 25 зол. пол. за семестр.

7. Курси мов : англійської, німецької та французької. Уможливають опанувати світові мови для користування чужеземною літературою і пресою. Вартість студій кожної мови з підручниками біля 35 зол. пол. за семестр.

8. Короткотермінові Курси : а) Пасічництво, б) Американське промислове пасічництво, в) Садівництво, г) Городництво, р) Консервація та перероблення садовини й городини. д) Оброблення шкіри, е) Миловарство, є) Радіотехніка, ж) Фотографія, з) Теорія музики.

Жадайте проспекти з програмами, правилами вступу й таксами оплат. Висилаються безплатно. На ширшу відповідь присилайте поштову міжнародню марку. Можна замовляти тако-ж лише самі підручники. Цінники висилаються безплатно. Прохання надсилати на адресу: *Ukrajinský Technicko-Hospodářský Institut, P o d ě b r a d y , Z á m e k , T s c h e s o s l o v a q u e .*

П Л А С Т О В А Р Е Ф Е Р Е Н Т У Р А У Ф Р А Н Ц І І

просить українських

МОРСЬКИХ СТАРШИН

що бажали б дати морським пластунам у Франції елементарні початкові морські відомості через кореспонденцію, пригоситись до Референтури на адресу :

Monsieur S. Nečaj , Union des Associations Ukrainiennes en France ,

248, rue St.-Jacques, Paris 5. F r a n c e .

ГОСПОДАРЧА РАДА

у Франції, при Союзі Українських Емігрантських Організацій
закликає всіх українців, що перебувають у різних країнах.
купувати уділи, які дозволять створити

УКРАЇНСЬКИЙ БАНК

Один уділ для складення основного капіталу Банку коштує
100 французьких франків

Можна набувати і більше число уділів

Гроші із Франції, як рівно-ж і з інших країн, належить пересилати на адресу Господарчої Ради:

S. Nečaj, Union des Associations Ukrainiennes,

248, rue St.-Jacques, Paris 5. France.

Закладайте самі для себе свій Банк, що дозволить українцям на еміграції підвести під своє існування міцнішу матеріальну базу !

Не буде ні одного українського емігранта, що не набуде одного або кількох уділів свого Банку !

Як необхідністю для нас було заснувати на еміграції українські школи, українські наукові й культурні установи. — так само неукучою необхідністю для нас являється заснування і свого

УКРАЇНСЬКОГО БАНКУ НА ЕМІГРАЦІЇ

Незабаром Господарча Рада оголосить
проект статуту Банку

Инж. Семен Печай

Голова Господарчої Ради

Член Генеральної Ради Союзу УЕО у Франції

Инж. Гр. Довженко

Ген.-хор. Еснер Башинський

Член Господарчої Ради

Член Господарчої Ради

б. Член Центральної Ради

б. Командир 2 гарматної бригади

Редакція і адміністрація : 41, rue de La Tour d'Auvergne. Paris 9
Для переказів у Франції: «Le Trident», chèque postal 898.50, Paris.
Ред'агує — Комітет

Адміністратор : **Іл. Косенко**

Le Gérant : **M-me Perdrizet**

Imprimerie L. BERESNIAK. 12, Rue Lagrange. Paris (5).